

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PODUZEĆA SPAN D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2020. GODINE

Gorić, Ines

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:069735>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-26**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Sveučilišni prijediplomski studij Financijski menadžment

Ines Gorić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PODUZEĆA SPAN D.D.
ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2020. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Sveučilišni prijediplomski studij Financijski menadžment

Ines Gorić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PODUZEĆA SPAN D.D.
ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2020. GODINE**

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

JMBAG: 0010230426

e-mail: igoric@efos.hr

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Ocjena: vrlo dobar

Osijek, 2023.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
University undergraduate study (Financial management)

Ines Gorić

**ANALYSIS OF THE FINANCIAL STATEMENTS OF
COMPANY SPAN D.D. FOR THE PERIOD FROM
2019. TO 2020.**

Final paper

Osijek, 2023

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠNI (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: INES GORIĆ

JMBAG: 0010230426

OIB: 64701340784

e-mail za kontakt: inesgoric@ugmccit.com

Naziv studija: EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU

Naslov rada: ANALIZA FINANCIJSKIH PUVJEĆA PODUZETA SIMON D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2019 DO 2020. GODINE

Mentor/mentorica rada: prof. dr. sc. DOMAGOJ STAJTER

U Osijeku, 16.06.2023. godine

Potpis Ines Goric

Analiza financijskih izvješća poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

SAŽETAK

Uspješnost poslovanja poduzeća ovisi o informiranosti korisnika i planiranju poslovanja. U tome pomažu financijski izvještaji koji daju informacije o stanju poduzeća kao i uspjehu njezinog poslovanja, ali i o potencijalnim problemima. Tehnike kojima se analiziraju financijski izvještaji su vertikalna analiza, horizontalna analiza i analiza pomoću financijskih omjera. Horizontalna analiza utvrđuje tendencije i dinamiku promjena pojedinih pozicija financijskih izvještaja dok vertikalna analiza omogućuje uvid u strukturu financijskih izvještaja. Financijski omjeri prikazuju u kojem smjeru se kreće profitabilnost poduzeća, pomažu u praćenju aktivnosti poslovanja te daju uvid u zaduženost i likvidnost poduzeća. U ovom radu navedenim tehnikama analiziraju se izvješća tvrtke Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.

Span d.d. jedna je od većih hrvatskih IT kompanija po svojim prihodima te je jedna od najvećih izvoznika u Hrvatskoj koja 70 posto svojih prihoda ostvari na međunarodnom tržištu. Kompanija ulaže u svoje poslovanje i svoje zaposlenike, a rezultati su rast prihoda i ostvarena priznanja. 2020. godine imala je rast od 30 posto u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Također, pružaju mogućnost studentima za praksu u IT sektoru te su 2015. godine pokrenuli Span Academy. Span d.d. postala je prva hrvatska IT tvrtka na Zagrebačkoj burzi koja je prodavala svoje dionice i potom ih uvrstila na Zagrebačku burzu. Prodaja dionica i ulaganja omogućit će im daljnji razvoj na međunarodnom tržištu i rast na već postojećim tržištima.

Ključne riječi: financijski izvještaji, analiza, financijski omjer, kompanija

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Metodologija rada.....	2
2.1. Ciljevi rada.....	2
2.2. Metode istraživanja	2
2.3. Sadržaj i struktura rada	2
3. Opis poduzeća Span d.d.	3
4. Financijski pokazatelji poslovanja.....	5
4.1. Račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.d.	5
4.2. Bilanca poduzeća Span d.d.....	11
4.3. Izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Span d.d.	17
5. Analiza financijskih omjera.....	20
5.1. Omjeri profitabilnosti	20
5.2. Omjeri korištenja imovine.....	21
5.3. Omjeri likvidnosti.....	21
5.4. Omjeri korištenja zaduženja.....	22
6. Zaključak.....	24
Literatura.....	25
Popis tablica.....	26

1. Uvod

Poduzeće je poslovni financijski sustav u kojem se odluke donose svakodnevno i utječu na sredstva poduzeća. Cilj poduzeća je donijeti ispravne odluke koje će doprinijeti postizanju razvoja i rasta. Kako bi se donijele kvalitetne odluke bitno je raspolagati s ispravnim i točnim informacijama te informirati korisnike o njima. Većina poduzeća koristi financijske izvještaje i provode analizu poslovanja kako bi dobili ispravne rezultate poslovanja i što uspješnije nastavili voditi i planirati poslovanje.

Financijski izvještaji su najčešće korišteni alati za analizu poslovanja koji na istinit način prikazuju financijsku situaciju i kvalitetu poslovanja u određenom vremenu. Daju uvid o radu menadžmenta, o uspjesima i neuspjesima rada, ali i upozoravaju na moguće probleme. Financijski izvještaj čini bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke. Bilanca je izvještaj o financijskom položaju poduzeća i prikazuje pregled imovine, kapitala i obveza. Račun dobiti i gubitka prikazuje uspješnost poslovanja i daje pregled prihoda, rashoda i rezultata poslovanja. Izvještaj o novčanom toku prikazuje primitke i izdatke novca i novčanih ekvivalenata dok izvještaj o promjenama kapitala prikazuje strukturu kapitala poduzeća. Svaki od njih prikazuje stanje poduzeća i njegovo poslovanje na temelju već donesenih odluka.

Analiza financijskih izvještaja koristi se kao sredstvo kojim se dobivaju informacije o financijskom stanju poduzeća i uspjehu poslovanja poduzeća kako bi se uvidjele mogućnosti u budućem poslovanju i kako bi se donijele odluke kojima će se te mogućnosti iskoristiti. Tijekom analize, prvo se analiziraju financije poduzeća, tijek novca i ostvareni rezultati poslovanja na temelju već donesenih odluka te se dobivene informacije interpretiraju korisnicima kako bi se poboljšalo poslovanje ili kao podloga za odlučivanje i planiranje budućeg poslovanja. Rezultati analize donose uvid u cijelo poslovanje poduzeća i prikazuje prednosti i mane određenih odluka u poslovanju što daje priliku menadžmentu da poboljša neku od slabosti i ispravi pogrešku ili iskoristi neku od snaga.

2. Metodologija rada

2.1. Ciljevi rada

Predmet istraživanja završnog rada je poslovanje poduzeća Span d.d. od 2019. do 2020. godine na temelju analize financijskih izvještaja. Istraživanje je provedeno pomoću godišnjih nekonsolidiranih financijski izvještaja te su korištene tehnike za analizu financijskih izvještaja, a to su horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza financijskih omjera. Istraživanje je provedeno kako bi se utvrdila uspješnost poslovanja IT kompanije u Hrvatskoj u 2019. i 2020. godini. Cilj istraživanja je upoznati se s poslovanjem poduzeća Span d.d., utvrditi uspješnost poslovanja i prikazati moguće posljedice pandemije na poslovanje te kako je nastala situacija utjecala na IT sektor.

2.2. Metode istraživanja

Tijekom pisanja završnog rada korištene su različite metode istraživanja, među kojima su metoda sinteze, analize, apstrakcije i komparacije. Na početku pisanja završnog rada, metodom analize raščlanjen je pojam financijskih izvješća s financijskim pojmovima. Metodom sinteze raščlanjen je pojam financijskih izvješća radi lakšeg razumijevanja. Poslovanje poduzeća prikazano je u razdoblju od 2019. do 2020. godine horizontalnom, vertikalnom i analizom omjera. Na kraju završnog rada, metodom apstrakcije formirani su zaključci i navedeni su stavovi i mišljenja o tematici rada.

2.3. Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad podijeljen je na šest poglavlja. U uvodu je objašnjenja tematika rada dok se u poglavlju dva opisuje metodologija rada točnije metode istraživanja kao i sama struktura rada. U idućem poglavlju opisano je poduzeće Span d.d. te je opisano funkcioniranje samog poduzeća. Nakon toga, slijedi poglavlje u kojem se analizira poslovanje poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine. U petom poglavlju, analiziraju se financijski omjeri poslovanja poduzeća dok na samom kraju završnog rada dolazi završetak u kojem se iznose mišljenja i stavovi o tematici rada.

3. Opis poduzeća Span d.d.

Span je osnovan 1993. godine kao globalna IT grupa koja ima ponudu usluga u “oblaku“, usluge sigurnosti i podrške. Span d.d. članica je Span Grupe koju čine još tri visoko specijalizirane IT kompanije, a one su BonsAI, Trilix i Ekobit. „BonsAI je kompanija specijalizirana za naprednu analitiku, robotsku automatizaciju procesa i chatbotove. Nudi sustave jednostavne za upotrebu i cjelovita rješenja temeljena na umjetnoj inteligenciji. Trilix je visoko specijalizirana za pružanje usluga upravljanja rizicima, sigurnošću informacija i revizije informacijskih sustava. Ekobit je jedna od vodećih hrvatskih kompanija specijaliziranih za razvoj softvera koja ostvaruje više od 70% prihoda na zapadnoeuropskom tržištu.“ (Span, 2020) Span Grupa posluje u 9 ureda diljem svijeta. Uredi se nalaze u Hrvatskoj, Sloveniji, Ukrajini, Azerbajdžanu, Moldaviji, Ujedinjenom Kraljevstvu, SAD-u, Švicarskoj i Njemačkoj. Span d.d. u Hrvatskoj ima tri ureda, a samo sjedište kompanije nalazi se u Zagrebu. Ostali uredi u Hrvatskoj nalaze se u Rijeci i Osijeku.

U Spanu je zaposleno preko 600 programera, arhitekata IT rješenja, savjetnika, stručnjaka za IT podršku, poslovnih analitičara i istraživača. Osim visokih stručnjaka koji rade u kompaniji tu je i preko 25 godina iskustva što pridonosi sve većem povjerenju korisnika te Span broji preko 1200 korisnika usluga. Uprava Spana sastoji se od 5 iskusnih ljudi IT sektora koji već dugi niz godina upravljaju i uspješno vode multinacionalnu IT kompaniju. Nikola Dujmović je jedan od osnivača Spana i direktor kompanije od početka postojanja. Ostali članovi uprave su Dragan Marković, Marijan Pongrac, Antonija Kapović i Saša Kramar koji su visoki stručnjaci za svoje područje. Zaposlenici Spana tretirani su kao lideri te svi zaposlenici jednako doprinose razvoju kompanije. Zbog ovakvog načina rada, Span ima veliki broj klijenata što je 1200 tvrtki na više od 100 tržišta. Zaposlenici kompanije provode više od 100 sati godišnje na treninzima koji doprinose njihovom usavršavanju i većina zaposlenika posjeduje više od četiri certifikata.

Osim zapošljavanja u Spanu, studenti i mladi imaju priliku za praksom u kompaniji. Zbog toga je osnovana Span Academy 2015. godine koja pruža mogućnost studentima za upoznavanjem IT industrije kao i radom u velikoj firmi. Svoje iskustvo u IT sektoru mogu steći tijekom prakse pomoću mentora koji prolaze s njima kroz sve bogatiji program pomoću sve naprednije tehnologije koju ova kompanija posjeduje.

Poslovanje kompanije Span usklađeno je s društvenom odgovornošću. Osim što ulažu u svoje zaposlenike, ulažu i u zajednicu posebno njezine najmlađe članove. Najviše ulažu u projekte koji su povezani sa zdravljem, obrazovanjem i poboljšanjem života djece. Potiču i zanimanje mladih za znanost tako da kompanija ulaže u brojne STEM udruge koje rade s djecom i mladima. Kompanija pomaže amaterskim sportskim klubovima jer su svjesni važnosti takvih organizacija i manjka pomoći istima.

Span je jedan od najstarijih i najvećih partnera Microsofta u Hrvatskoj. Prva je i jedina kompanija na području Hrvatske koja ima osam naprednih Microsoftovih specijalizacija. Vlasnica je i 18 Microsoftovih kompetencija koje potvrđuju određeno znanje za tehnologiju ili neki proizvod. Od 2021. godine, Span je postao Microsoft Gold Partner. „Span je dobio i Cloud Adoption Framework status čime su korisnici usluga kompanije dobili potvrdu da su cloud projekti kompanije i metodologija njihove izrade provjerena i odobrena od strane Microsofta.“ (Lider, 2021) Neki od klijenata Spana su i Starbucks, Rimac Automobili, Metinvest Grupa, McDonalds i Infobip.

Span ostvaruje prosječan godišnji rast prihoda iznad 20 posto zadnjih šest godina i jedna je od vodećih IT kompanija u Hrvatskoj. U 2020. godini ima rast od 30 posto u odnosu na 2019. godinu. Svoje prihode velikim dijelom ostvaruje na međunarodnom tržištu i to nešto više od dvije trećine prihoda te je jedan od najvećih izvoznika u Hrvatskoj.

2021. godine Span je postao prva hrvatska IT kompanija na Zagrebačkoj burzi. Kompanija je odlučila prodati 578 200 vlastitih dionica i zajedno s ostalim dionicama njih 1 960 000 uvrstiti na Zagrebačku burzu. Na početku prodaje dionica imali su pravo na kupnju samo zaposlenici, a kasnije i ostali ulagači kao i svi hrvatski građani. Cijena dionica kretala se od 160 do 175 kuna. Prodajom dionica, kompanija želi doživjeti ubrzani rast na tržištu i proširiti se na ostala međunarodna tržišta. Neto prihod koji će ostvariti od dionica uložiti će u rast već postojećih tržišta, za širenje poslovanja i razvoj digitalizacije.

4. Financijski pokazatelji poslovanja

Financijski izvještaji su glavni izvor informiranja o uspješnosti poduzeća, financijskom položaju i svim promjenama koje se događaju u njemu. Služe kao podloga za analizu poslovanja poduzeća i pruža potporu poslovnom odlučivanju i internim i eksternim korisnicima. Obvezne financijske izvještaje čine bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima i bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji namijenjeni su vanjskim i unutarnjim korisnicima te moraju imati posebna obilježja, a to su razumljivost, značajnost, pouzdanost, važnost i usporedivost. Izvještaji koji prikazuju situaciju u određenoj točki imaju statički karakter dok izvještaji koji prikazuju promjene u određenom razdoblju imaju dinamički karakter.

Financijski izvještaji moraju istinito i fer prikazivati financijsku situaciju. Temelje se na računovodstvenom procesiranju prošlih poslovnih događaja te su krajnji rezultat računovodstva. Financijske izvještaje potrebno je promatrati kao cjelinu kako ne bi došlo do mogućih pogrešaka u interpretaciji. Provedbom analize financijski izvještaja iskorištava se svaka informacija dobivena iz financijskih izvještaja.

„Analiza financijskih izvještaja je proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje“ (Žager, 1999:156). Kako bi analiza bila što uspješnija, potrebno je obuhvatiti više obračunskih razdoblja te na taj način dobiti više informacija koje se mogu iskoristiti za buduće poslovanje.

Tehnike analize financijskih izvještaja su vertikalna analiza, horizontalna analiza i analiza pomoću financijskih omjera. Horizontalnom analizom uočavaju se tendencije i dinamike unutar pojedinih pozicija financijskih izvještaja. Na temelju horizontalne analize provjerava se sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća. Vertikalna analiza stvara uvid u strukturu i promjene strukture financijskih izvještaja. Financijski omjeri pomažu u identificiranju trendova u financijskom poslovanju i prikazuju odnose u različitim stavkama izvještaja.

4.1. Račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.d.

Tablicom 1. prikazan je račun dobiti gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.

Span d.d. 2019. godine ostvaruje ukupne prihode u iznosu od 339 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu te ukupnu dobit nakon oporezivanja od 3 milijuna kuna. Poslovni prihodi čine 97,44% ukupnih prihoda od kojih prihodi od ugovora s kupcima čine 98,43% udjela u strukturi ukupnih prihoda cijele godine. Financijski prihodi od 2 milijuna kuna čine 0,62%, dok financijski rashodi od 4 milijuna kuna čine 1,34% ukupnih rashoda.

Poslovanje se 2019. godine financira s rashodima od 335 milijuna kuna. Troškovi prodane robe iznose 199 milijuna kuna te čine 59,48% ukupnih rashoda. Troškovi osoblja u ukupnim rashodima iznose 75 milijuna kuna što čini udio od 22,35%. Svi ostali troškovi održavanja opreme i najamnina plaćeni su 13 milijuna kuna, a troškovi amortizacije iznose 10 milijuna kuna.

Ukupni prihodi 2020. godine povećavaju se za 23,43% na iznos od 418 milijuna kuna. Dobit nakon oporezivanja, sukladno tome, povećava se i iznosi 6 milijuna kuna. Poslovni prihodi se povećavaju u odnosu na prethodnu godinu za 23,38% te se prihodi od ugovora s kupcima povećavaju na 413 milijuna kuna. Promjena financijskih prihoda je jako mala dok su se financijski rashodi povećali za 5 milijuna kuna.

Rashodi su se povećali sukladno povećanju prihoda. Poslovanje se 2020. godine financira s rashodima od 410 milijuna kuna. Veći dio troškova se povećao dok se trošak utrošene energije i materijala smanjio za 21,74% kao i troškovi održavanja opreme i najamnine to jest ostali rashodi koji su se smanjili za 13,43%.

Tablica 1. Račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u milijunima kuna

	2020.	2019.
POSLOVNI PRIHODI	415,344	336,635
Prihodi od ugovora s kupcima	412,611	333,418
Ostali poslovni prihodi	2,733	3,217
POSLOVNI RASHODI	400,929	330,067
Troškovi prodane robe	246,356	198,980
Utrošena energija i materijal	2,440	3,118
Troškovi usluga	35,937	28,066
Troškovi osoblja	35,927	74,828
Trošak amortizacije	12,706	10,367
Gubici od umanjenja vrijednosti od financijske imovine i ugovorne imovine	1,008	2,195
Ostali rashodi	10,833	12,513
NETO POSLOVNI PRIHODI	14,415	6,568
FINANCIJSKI PRIHODI	2,758	2,105
Prihodi od kamata	24	6
Ostali financijski prihodi	2,734	2,099
FINANCIJSKI RASHODI	9,061	4,488
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	6,303	2,383
IZVANREDNI PRIHODI	0	0
IZVANREDNI RASHODI	0	0
UKUPNO PRIHODI	418,102	338,740
UKUPNO RASHODI	409,990	334,555
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	8,112	4,185
Porez na dobit	(1,616)	(1,013)
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	6,496	3,172

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Tablica 2. Stope promjene pozicija računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u postotcima

	2020./2019.
POSLOVNI PRIHODI	23,38
Prihodi od ugovora s kupcima	23,75
Ostali poslovni prihodi	-15,05
FINANCIJSKI PRIHODI	31,02
Prihodi od kamata	300
Ostali financijski prihodi	30,25
POSLOVNI RASHODI	-21,47
Troškovi prodane robe	-23,81
Utrošena energija i materijal	21,74
Troškovi usluga	-28,04
Troškovi osoblja	51,99
Trošak amortizacije	-22,56
Gubici od umanjenja vrijednosti od financijske imovine i ugovorne imovine	54,08
Ostali rashodi	13,43
FINANCIJSKI RASHODI	-101,89
UKUPNO PRIHODI	23,43
UKUPNO RASHODI	-22,55
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	93,84
Porez na dobit	59,53

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Prihodi se 2020. godine povećavaju 23,38% na iznos od 415 milijuna kuna. Povećanju poslovnih prihoda pridonijelo je povećanje prihoda od ugovora s kupcima za 23,75%. Ostvaren je i pad ostalih prihoda za -15,05% na iznos od 3 milijuna kuna. Financijski prihodi porasli su za 31,02%, a istovremeno su se financijski rashodi smanjili. Dobit nakon oporezivanja 2020. godine povećana je na iznos od 6 milijuna kuna što je 104,79%.

Poslovanje se u 2020. godini izrazito poboljšalo te su se ukupni prihodi povećali za 23,43% dok su se ukupni rashodi smanjili za 22,55% s iznosa od 410 milijuna kuna na iznos od 335 milijuna kuna. Uštede su ostvarene na troškovima usluga (-28,04%), troškovima prodane robe (-23,81%) i troškovima amortizacije (-22,56). Troškovi koji su najviše porasli su troškovi osoblja (51,99%) i troškovi energije i materijala (21,74%). S obzirom na velike uštede na troškovima došlo je do promjena ukupnih rashoda koji su se uspjeli znatno smanjiti s obzirom da su se prihodi povećali.

Span d.d. ostvario je veliki porast prihoda u 2020. godini u usporedbi s 2019. godinom. Porast se dogodio zbog potražnje za IT uslugama i razvoja samog poduzeća. 2020. godina bila je godina velikog skoka IT industrije pa tako i poslovanja ovog poduzeća. Dobit nakon oporezivanja se udvostručila s 3 milijuna kuna na iznos od 6 milijuna kuna. Uz ostvarene prihode i smanjene rashode, ali i ostvarenu veću dobit, poduzeće ima uspješno poslovanje koje se nastavlja razvijati dalje.

Tablica 3. prikazuje rezultate vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.d, koji daju uvid u postotke svih prihoda i rashoda u razdoblju od 2019. do 2020. godine.

Tablica 3. Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u postocima

	2020.	2019.
POSLOVNI PRIHODI	99,34	99,38
Prihodi od ugovora s kupcima	98,69	98,43
Ostali poslovni prihodi	0,65	0,95
FINANCIJSKI PRIHODI	0,66	0,62
Prihodi od kamata	0,01	0,00
Ostali financijski prihodi	0,65	0,62
UKUPNO PRIHODI	100,00	100,00
IZVANREDNI PRIHODI	0,00	0,00
POSLOVNI RASHODI	97,79	98,66
Troškovi prodane robe	60,09	59,48
Utrošena energija i materijal	0,60	0,93
Troškovi usluga	8,77	8,39
Troškovi osoblja	8,76	22,37
Trošak amortizacije	9,10	3,10
Gubici od umanjenja vrijednosti od financijske imovine i ugovorne imovine	0,25	0,66
Ostali rashodi	2,64	3,74
FINANCIJSKI RASHODI	2,21	1,34
IZVANREDNI RASHODI	0,00	0,00
UKUPNO RASHODI	100,00	100,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

4.2. Bilanca poduzeća Span d.d.

Tablica 4. prikazuje bilancu poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

Tablica 4. Bilanca poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u milijunima kuna

AKTIVA	2020.	2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	95,907	102,828
Nematerijalna imovina	19,295	21,875
Goodwill	10,781	10,781
Ostala nematerijalna imovina	8,514	11,094
Materijalna imovina	41,282	44,788
Nekretnine, postrojenja i oprema	31,156	33,656
Imovina s pravom uporabe	10,126	11,132
Financijska imovina	27,414	27,249
Ulaganje u ovisna i pridružena društva	26,986	26,876
Ulaganja u financijsku imovinu	428	373
Potraživanja	14	18
Dugotrajna potraživanja od kupaca	14	18
Odgođena porezna imovina	7,902	8,798
KRATKOTRAJNA IMOVINA	108,849	89,050
Zalihe	127	1,403
Zalihe	127	1,403
Financijska imovina	600	0
Ulaganja u financijsku imovinu	600	0
Potraživanja	92,090	85,769
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	92,090	85,769
Novac u banci i blagajni	16,032	1,878
UKUPNO AKTIVA	204,756	191,878

PASIVA	2020.	2019.
KAPITAL I REZERVE	59,993	52,159
Temeljni kapital	19,600	19,600
Zakonske pričuve	8,072	7,985
Revalorizacijske pričuve – Nekretnine	8,451	8,906
Zadržana dobit	23,870	15,668
DUGOROČNE OBVEZE	37,531	44,011
Posudbe	14,113	16,250
Odgođene porezne obveze	1,855	1,955
Obveze prema najmu	6,285	6,701
Ugovorene obveze	15,278	19,105
KRATKOROČNE OBVEZE	107,232	95,708
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	65,505	35,298
Posudbe	31,546	49,487
Obveze prema najmu	4,409	4,881
Ugovorne obveze	4,070	3,051
Odgođeni prihodi	1,702	2,991
UKUPNO PASIVA	204,756	191,878

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Ukupna imovina Spana d.d. 2019. godine iznosila je 192 milijuna kuna, od čega je 103 milijuna kuna dugotrajna imovina dok je 89 milijuna kuna kratkotrajna imovina. Materijalna imovina je najveća stavka dugotrajne imovine i iznosi 45 milijuna kuna, a potraživanja od kupaca su najveća stavka kratkotrajne imovine s iznosom od 86 milijuna kuna. Materijalna imovina i potraživanja od kupaca zajedno čine 68,04% od ukupne imovine poduzeća.

Dugotrajna financijska imovina 2019. godine iznosila je 27 milijuna kuna i zauzima udjel od 14,20% ukupne imovine. Sastoji se od ulaganja u ovisna i pridružena društva u iznosu od 27 milijuna kuna i od ulaganja u financijsku imovinu u iznosu od 373 milijuna kuna. Nematerijalna imovina iznosi 22 milijuna kuna od čega je Goodwill 11 milijuna kuna što je 49,28% ukupne nematerijalne imovine.

Kapital i rezerve iznose 52 milijuna kuna, a od toga je temeljni kapital 20 milijuna kuna, zakonske pričuve 8 milijuna kuna, revalorizacije pričuve 9 milijuna kuna i zadržana dobit 16 milijuna kuna. Kratkoročne obveze iznose 96 milijuna kuna dok su dugoročne obveze puno manje i iznose samo 44 milijuna kuna. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju 72,82% ukupne pasive, a kapital i rezerve 27,18% ukupne pasive. Veći udio obveza u pasivi pokazuje da se poduzeće financira najvećim dijelom iz tuđih sredstava.

Ukupna imovina Spana d.d. 2020. godine iznosila je 205 milijuna kuna, od čega je 96 milijuna kuna dugotrajna imovina dok je 109 milijuna kuna kratkotrajna imovina. Materijalna imovina je najveća stavka dugotrajne imovine i iznosi 41 milijuna kuna, a potraživanja od kupaca su najveća stavka kratkotrajne imovine s iznosom od 92 milijuna kuna. Materijalna imovina i potraživanja od kupaca zajedno čine 65,04% od ukupne imovine poduzeća.

Dugotrajna financijska imovina 2020. godine iznosila je 96 milijuna kuna i zauzima udjel od 46,84% ukupne imovine. Sastoji se od ulaganja u ovisna i pridružena društva u iznosu od 27 milijuna kuna i od ulaganja u financijsku imovinu u iznosu od 428 milijuna kuna. Nematerijalna imovina iznosi 19 milijuna kuna od čega je Goodwill 11 milijuna kuna što je 49,28% ukupne nematerijalne imovine kao i 2019. godine.

Kapital i rezerve iznose 60 milijuna kuna, a od toga je temeljni kapital 20 milijuna kuna, zakonske pričuve 8 milijuna kuna, revalorizacije pričuve 8 milijuna kuna i zadržana dobit 24 milijuna kuna. Kratkoročne obveze iznose 107 milijuna kuna dok dugoročne obveze iznose 38 milijuna kuna. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju 70,70% ukupne pasive, a kapital i rezerve 29,30% ukupne pasive. Kao i prethodne godine, poduzeće se financirano više iz tuđih izvora nego vlastitih.

Tablica 5. Stope promjene bilance poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u postotcima

AKTIVA	2020./2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	-6,73
Nematerijalna imovina	-11,79
Goodwill	0,00
Ostala nematerijalna imovina	-23,26
Materijalna imovina	-7,83
Nekretnine, postrojenja i oprema	-7,43
Imovina s pravom uporabe	-9,04
Financijska imovina	0,61
Ulaganje u ovisna i pridružena društva	0,41
Ulaganja u financijsku imovinu	14,75
Potraživanja	-22,22
Dugotrajna potraživanja od kupaca	-22,22
Odgođena porezna imovina	-10,18
KRATKOTRAJNA IMOVINA	22,23
Zalihe	-90,95
Zalihe	-90,95
Financijska imovina	100,00
Ulaganja u financijsku imovinu	100,00
Potraživanja	7,37
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	7,37
Novac u banci i blagajni	753,67
UKUPNO AKTIVA	6,71

PASIVA	2020./2019.
KAPITAL I REZERVE	15,02
Temeljni kapital	0,00
Zakonske pričuve	1,09
Revalorizacijske pričuve – Nekretnine	-5,11
Zadržana dobit	52,35

DUGOROČNE OBVEZE	-14,72
Posudbe	-13,15
Odgođene porezne obveze	-5,12
Obveze prema najmu	-6,21
Ugovorene obveze	-20,03
KRATKOROČNE OBVEZE	12,04
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	85,58
Posudbe	-36,25
Obveze prema najmu	-9,67
Ugovorne obveze	33,40
Odgođeni prihodi	-43,10
UKUPNO PASIVA	6,71

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Tablica 6. prikazuje bilančnu strukturu imovine poduzeća Span d.d. odnosno postotne udjele bilančnih pozicija u ukupnoj imovini poduzeća za razdoblje od 2019. do 2020. godine.

Tablica 6. Struktura bilance poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

u postotcima

AKTIVA	2020.	2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	46,84	53,59
Nematerijalna imovina	9,42	11,40
Goodwill	5,27	5,62
Ostala nematerijalna imovina	4,16	5,78
Materijalna imovina	20,16	23,34
Nekretnine, postrojenja i oprema	15,22	17,54
Imovina s pravom uporabe	4,95	5,80
Financijska imovina	13,39	14,20
Ulaganje u ovisna i pridružena društva	13,18	14,01
Ulaganja u financijsku imovinu	0,21	0,19

Potraživanja	0,01	0,01
Dugotrajna potraživanja od kupaca	0,01	0,01
Odgođena porezna imovina	3,86	4,59
KRATKOTRAJNA IMOVINA	53,16	46,41
Zalihe	0,06	0,73
Zalihe	0,06	0,73
Financijska imovina	0,29	0,00
Ulaganja u financijsku imovinu	0,29	0,00
Potraživanja	44,98	44,70
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	44,98	44,70
Novac u banci i blagajni	7,83	0,98
UKUPNO AKTIVA	100,00	100,00

PASIVA	2020.	2019.
KAPITAL I REZERVE	29,30	27,18
Temeljni kapital	9,57	10,21
Zakonske pričuve	3,94	4,16
Revalorizacijske pričuve – Nekretnine	4,13	4,64
Zadržana dobit	11,66	8,17
DUGOROČNE OBVEZE	18,33	22,94
Posudbe	6,89	8,47
Odgođene porezne obveze	0,91	1,02
Obveze prema najmu	3,07	3,49
Ugovorene obveze	7,46	9,96
KRATKOROČNE OBVEZE	52,37	49,88
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	31,99	18,40
Posudbe	15,41	25,79
Obveze prema najmu	2,15	2,54
Ugovorne obveze	1,99	1,59
Odgođeni prihodi	0,83	1,56
UKUPNO PASIVA	100,00	100,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

4.3. Izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Span d.d.

Tablica 7. prikazuje novčane priljeve i odljeve poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine u obliku izvještaja o novčanom tijeku.

Tablica 7. Izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

POSLOVNE AKTIVNOSTI	2020.	2019.
Dobit prije poreza na dobit	8,112	4,185
Prihodi od kamata	(24)	(6)
Rashodi od kamata	2,319	2,291
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	3,939	3,272
Amortizacija imovine s pravom uporabe	6,049	4,731
Amortizacija nematerijalne imovine	2,718	2,364
Neto gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine	1,008	2,195
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđenih nekretnina, postrojenja i opreme	455	119
Neto knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine	1,367	0
Neto knjigovodstvena vrijednost imovine s pravom uporabe	(276)	450
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena obrtnog kapitala	26,219	19,601
Smanjenje/(povećanje) zaliha	1,276	3,216
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca i drugih potraživanja	(6,234)	(13,334)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza	28,383	(4,924)
Povećanje/(smanjenje) ugovornih obveza	(2,808)	(2,844)
Povećanje/(smanjenje) prihoda budućeg razdoblja	(1,289)	(2,484)
Novac ostvaren poslovanjem	45,547	(769)
Plaćeni porez na dobit	(1,067)	(1,418)
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	44,480	(2,187)
ULAGAČKE AKTIVNOSTI	2020.	2019.

Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme	(1,870)	(3,342)
Kupnja nematerijalne imovina	(1,505)	(3,039)
Povećanje udjela u ovisnim društvima	(30)	(2,696)
Dani zajmovi	(600)	0
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima	(4,005)	(9,077)

FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	2020.	2019.
Isplaćena dividenda	0	(1,005)
Otplate zajmova i posudbi	(124,353)	(81,813)
Novčani primici od zajmova i posudbi	104,238	93,201
Otplata obveze po najmu	(6,206)	(4,182)
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima	(26,321)	6,201

Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata	14,154	(5,063)
Novac i novčani tijekovi na početku godine	1,878	6,941
Novac i novčani tijekovi na kraju godine	16,032	1,878

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Izvor iz kojeg poduzeće Span d.d. financira svoja ulaganja i isplaćuje dividende je novčani tijek poslovnih aktivnosti. Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti je 2019. godine iznosio -2 milijuna kuna. Na kraju 2020. godine, neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti bio je pozitivan i iznosio je 44 milijuna kuna. Dobit prije oporezivanja se povećala za 4 milijuna kuna što pokazuje koliko je poslovanje bilo uspješno u 2020. godini. Neto novčani tijekovi iz ulagačkih aktivnosti u obje godine su negativni. 2019. godine, neto novčani tijek iz ulagačkih aktivnosti iznosi -9 milijuna kuna dok 2020. godine iznosi manji iznos od -4 milijuna kuna.

2020. godine dolazi do velikog smanjenja neto novčanog tijeka iz financijskih aktivnosti te iznosi -26 milijuna kuna. 2020. godine nije isplaćena niti jedna dividenda, a najviše novca je otišlo na otplate zajmova i posudbi. Tijekom promatranog razdoblja od 2019. do 2020. godine, najviše novca odlazi upravi na financiranje iz tuđih izvora i otplate posudbi.

Za ulaganje je najviše novca uloženo 2019. godine. Najviše se ulagalo u nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu od 3 milijuna kuna. Na nematerijalnu imovinu utrošeno je 3 milijuna kuna. Zbog većeg ulaganja u imovinu, 2019. godine neto novčani tijek u ulagačkim aktivnostima iznosio je -9 milijuna kuna. 2020. godine, poduzeće je manje ulagalo u imovinu, ali su dali zajmove u iznosu od 600 milijuna kuna. Neto novčani tijek u ulagačkim aktivnostima iznosio je -4 milijuna kuna.

S obzirom da je poslovanje bilo uspješnije u 2020. godini, dolazi do povećanja novca i novčanih tijekova tijekom promatranog razdoblja. Novac i novčani tijekovi u razdoblju od godinu dana povećali su se za 14 milijuna kuna. Novac i novčani tijekovi na kraju 2020. godine iznosili su 16 milijuna kuna. Povećanje novca ukazuje na poboljšanje cjelokupnog poslovanja s obzirom da je 2019. godine došlo do smanjenja novca za 5 milijuna kuna.

5. Analiza financijskih omjera

„Omjerna analiza daje investitorima alate za analizu financijskih izvještaja tvrtke u odnosu na rizik, nagradu (profitabilnost), solventnost i koliko dobro tvrtka posluje. Ulagači općenito koriste omjere za ocjenjivanje tvrtki i usporedbu između tvrtki unutar industrije. Analiza omjera pojednostavljuje proces uspoređivanja financijskih izvještaja više tvrtki. Koristi se pet osnovnih vrsta financijskih omjera, a to su omjeri profitabilnosti, omjeri likvidnosti, omjeri duga ili poluge, omjeri poslovanja i tržišni omjeri.“ (Forex Equinox Reviews, 2021).

Financijski omjeri dobivaju se izračunavanjem odnosa nekih od elemenata financijskih izvještaja te rezultati služe za procjenu dobrog poslovanja odnosno sigurnosti i uspješnosti. Poslovanje je uspješno ukoliko se ostvaruje dobit koja se ocjenjuje omjerima profitabilnosti. Omjerima likvidnosti i zaduženja donose uvid u sigurnost poslovanja. Poslovanje je sigurno ukoliko su zadovoljeni određeni kriteriji to jest ukoliko poduzeće ima sposobnost da podmiri sve svoje obveze. Usporedbom s rezultatima prethodnih razdoblja ili rezultatima konkurenata donosi se zaključna ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja.

5.1. Omjeri profitabilnosti

Omjeri profitabilnosti, prema Novaku (2002), pokazuju sposobnost poduzeća u generiranju prinosa u odnosu na ukupne prihode, ukupnu imovinu i uloženi kapital, odnosno sposobnost povrata uložениh sredstava. Omjeri profitabilnosti indikatori su uspješnosti i efikasnosti poslovanja.

Omjeri profitabilnosti računaju se na sljedeći način:

- Profitna marža = dobit nakon oporezivanja / ukupni prihod
- Prinos na kapital = dobit nakon oporezivanja / kapital i rezerve
- Prinos na imovinu = dobit nakon oporezivanja / ukupna imovina.

Na tablici 8. prikazan je izračun omjera profitabilnosti poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine, a grafički prikaz kretanja omjera može se vidjeti na grafikonu 2.

Tablica 8. Omjeri profitabilnosti poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

	2020.	2019.
Dobit nakon oporezivanja (u mil. kn)	6,496	3,172
Ukupni prihodi (u mil. kn)	418,102	338,740
Profitna marža	1,55%	0,94%
Ukupna imovina (u mil. kn)	204,756	191,878
Prinos na imovinu	3,17%	1,65%
Kapital i rezerve (u mil. kn)	10,821	11,029
Prinos na vlastiti kapital	13,23%	15,23%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Rast dobiti pozitivno utječe na omjere profitabilnosti te svi ostvaruju više vrijednosti 2020. godine u odnosu na 2019. godinu. Profitna marža i prinos na imovinu imaju vidljivo povećanje putanje kretanja dok se prinos na vlastiti kapital smanjuje i dolazi do opadanja putanje kretanja.

5.2. Omjeri korištenja imovine

Omjeri korištenja imovine prikazuju efikasnost iskorištavanja resursa poduzeća u stvaranju prihoda. Drugi naziv za omjere korištenja imovine je pokazatelji aktivnosti. Žager (1999) pojašnjava kako njihovi koeficijenti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, te na prosječno trajanje obrtaja te iste imovine. Veći koeficijent obrtaja podrazumijeva brže iskorištavanje imovine, što je pokazatelj veće efikasnosti poslovanja.

Omjeri korištenja imovine računaju se na sljedeći način:

- Obrtaj potraživanja = prihodi od prodaje roba i usluga / potraživanja od kupaca
- Prosječno vrijeme naplate = potraživanja od kupaca / prosjek dnevne prodaje
- Prosjek dnevne prodaje = prihodi od prodaje roba i usluga / 365
- Obrtaj zaliha = prihodi od prodaje roba i usluga / zalihe
- Obrtaj dugotrajne imovine = ukupni prihodi / dugotrajna imovina
- Obrtaj ukupne imovine = ukupni prihodi / ukupna imovina

5.3. Omjeri likvidnosti

Omjeri likvidnosti, prema Žageru (1999), mjere sposobnost poduzeća da pravovremeno podmiri dospjele kratkoročne obveze. Izračunavaju se kao omjer kratkoročnih obveza i kratkotrajne imovine, na sljedeći način:

- Omjer tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
- Omjer ubrzane likvidnosti = (kratkotrajna imovina – zalihe) / kratkoročne obveze

Kratkotrajna imovina treba biti dvostruko veća od kratkoročnih obaveza kako bi optimalna vrijednost omjera tekuće likvidnosti bila 2 ili više. Najmanja vrijednost omjera ubrzane likvidnosti treba biti 1 što znači da poduzeće ima dovoljno sredstava za podmiriti svoje kratkoročne obveze.

U tablici 9. prikazani su omjeri likvidnosti poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine.

Tablica 9. Omjeri likvidnosti poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

	2020.	2019.
Kratkotrajna imovina (u mil. kn)	108,849	89,050
Kratkoročne obveze (u mil. kn)	107,232	95,708
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,02	0,93
Zalihe (u mil. kn)	127	1,403
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,01	0,92

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Koeficijenti ubrzane i tekuće likvidnosti su relativno slične s obzirom da poduzeće ne posjeduje veću količinu zaliha. Poduzeće je bilo likvidnije 2020. godine s obzirom da ima manju količinu zaliha. Likvidnost poduzeća je zadovoljavajuća i poduzeće u 2020. godini postaje likvidnije s obzirom na 2019. godinu.

5.4. Omjeri korištenja zaduženja

Omjeri korištenja zaduženja pokazuju koliko poduzeće svoju imovinu financira iz vlastitog kapitala, a koliko iz tuđeg kapitala. Razina zaduženja ne bi smjela prelaziti 50% vrijednosti ukupne imovine.

Omjeri korištenja zaduženja računaju se na sljedeći način:

- Omjer zaduženosti = ukupne obveze / ukupna imovina

- Omjer vlastitog financiranja = kapital i rezerve / ukupna imovina
- Odnos duga i vlastitog kapitala = ukupne obveze / kapital i rezerve

U tablici 10. prikazani su omjeri korištenja zaduženja poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine.

Tablica 10. Omjeri korištenja zaduženja poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine

	2020.	2019.
Ukupne obveze (u mil. kn)	144,763	139,719
Ukupna imovina (u mil. kn)	204,756	191,878
Omjer zaduženosti	70,70%	72,82%
Kapital i rezerve	59,993	52,159
Omjer vlastitog financiranja	29,30%	27,18%
Odnos duga i vlastitog kapitala	241,30%	267,87%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Fine

Omjeri zaduženosti pokazuju visoku razinu zaduženja poduzeća Span d.d. što pokazuje da se poduzeće najvećim dijelom financira iz tuđih izvora i da svoje zaduženje treba smanjiti u narednom razdoblju. Ukupne obveze su povećale, ali i ukupna imovina čime je došlo do smanjenja omjera zaduženosti. Kapital i rezerve su se povećale za manji iznos te se omjer vlastitog financiranja smanjio s obzirom da poduzeće posjeduje veću imovinu. Odnos duga i vlastitog kapitala smanjio se, ali i dalje ukazuje na veliku financiranost iz tuđih izvora.

6. Zaključak

Sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća Span d.d. u razdoblju od 2019. do 2020. godine analizirana je pomoću financijskih izvještaja. Sigurnost poslovanja procijenjena je provedbom analize bilance i uz pomoć omjera korištenja imovine, omjera korištenja zaduženja i omjera likvidnosti. Uspješnost poslovanja procijenjena je pomoću horizontalne i vertikalne analize kao i analizom omjera profitabilnosti.

Span d.d. uspješno posluje u razdoblju od 2019. do 2020. godine bez obzira na pandemiju i veliku konkurenciju. Svoju najveću dobit ostvaruje 2020. godine kada je dvostruko veća nego 2019. godine. Povećanje prihoda je donijelo poduzeću uspješno poslovanje i mogućnost ulaganja u bolju opremu, edukacije i kvalitetniju radnu snagu. Sukladno povećanju dobiti i prihoda, rastu i troškovi poduzeća. U doba pandemije, potražnja za IT sektorom porasla je što je poduzeće Span d.d. znao iskoristiti. Bez obzira na veliku konkurenciju, Span d.d. postao je vodeća hrvatska IT tvrtka.

Rastućim pokazateljima uspješnosti, povećanju dobiti i racionalnom korištenju resursa u poduzeću Span d.d. može se reći da Span d.d. ima visoku razinu profitabilnosti. Tvrtka osim što ostvaruje visoku dobit ulaže u svoje poslovanje i posluje uspješno.

Ukupna imovina tijekom promatranog razdoblja raste, ali dugotrajna imovina se smanjuje. S obzirom da se dugotrajna imovina smanjila, došlo je do značajnog porasta kratkotrajne imovine. Novac u banci i blagajni značajno raste u 2020. godini što je pokazatelj uspješnog poslovanja.

Utvrđeno je povećanje dobiti s iznosa od 3.712 milijuna kuna na iznos od 6.496 milijuna kuna u 2020. godini te se također može reći da Span d.d. kroz promatrane godine ostvaruje rastuću dobit.

Literatura

1. 24 sata (2021). Span je prva hrvatska IT tvrtka na Zagrebačkoj burzi, a javna ponuda dionica traje još u petak. Dostupno na: <https://www.24sata.hr/tech/span-je-prva-hrvatska-it-tvrtka-na-zagrebackoj-burzi-a-javna-ponuda-dionica-traje-jos-u-petak-783401> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
2. Alpha Capitalis (2018). Financijski omjeri i indikatori: Likvidnost, Zaduženost, Aktivnost. Dostupno na: <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
3. Fina (2020). Span d.d., Zagreb Godišnje izvješće i nekonsolidirani financijski izvještaji za 2020. godinu. Dostupno na: <https://www.fina.hr/> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
4. Lider (2021). Tvrtka Span prva i jedina u Hrvatskoj stekla čak osam naprednih Microsoftovih specijalizacija. Dostupno na: <https://lidermedia.hr/poslovna-scena/hrvatska/tvrtka-span-prva-i-jedina-u-hrvatskoj-stekla-cak-osam-naprednih-microsoftovih-specijalizacija-137490> [pristupljeno 24. svibnja 2022.]
5. Loomen (n.d.). Analiza financijskih izvješća. Dostupno na: <https://loomen.carnet.hr/mod/book/view.php?id=131187&chapterid=31505> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
6. Novak, B. (2002). Odlučivanje u financijskom upravljanju. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
7. Perčević, H. (n.d.). Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja. Dostupno na: <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
8. Premium Core (2021). Analiza financijskih omjera i pokazatelja. Dostupno na: <https://www.premiumcore.hr/analiza-financijskih-omjera-i-pokazatelja/> [pristupljeno 23. svibnja 2022.]
9. Span d.d. (2020). Konsolidirano godišnje izvješće 2018-2020. Dostupno na: <https://www.span.eu/hr/> [pristupljeno 1. lipnja 2022.]
10. Šestan, V. (2019). Temeljni financijski izvještaji poduzeća C.M.G.C. d.o.o. Dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:5228/datastream/PDF> [pristupljeno 1. lipnja 2022.]
11. Žager, K. i Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Masmedia

Popis tablica

<i>Tablica 1. Račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine</i>	7
<i>Tablica 2. Stope promjene pozicija računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	8
<i>Tablica 3. Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	10
<i>Tablica 4. Bilanca poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	11
<i>Tablica 5. Stope promjene bilance poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	14
<i>Tablica 6. Struktura bilance poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	15
<i>Tablica 7. Izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	17
<i>Tablica 8. Omjeri profitabilnosti poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	21
<i>Tablica 9. Omjeri likvidnosti poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine</i>	22
<i>Tablica 10. Omjeri korištenja zaduženja poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine.....</i>	23